

Szakács István Péter: A kalligráfus kincse

A dicsőséges kalifa uralkodása idején élt Bagdad városában egy messze földön híres perzsa kalligráfus. Minden, keze alól kikerülő pergamentekercs csodálattal és áhítattal töltötte el a szemlélőt. Mófdelett büszkék is voltak a bagdadiak, hogy ilyen rendkívüli emberrel ajándékozta meg őket a sors.

Volt ennek a kalligráfusnak egy szépséges kertje. Esténként, miután bezárta műhelyét, első útja mindig ide vezetett. Igencsak kedvelte ezt a helyet, és lelkiismeretesen gondját is viselte. Két tapasztalt kertész vigyázta, gondozta és dédelgette rajta kívül a féltett növényeket. Különösen egy öreg fügefára volt büszke, amelyet még teheráni származású nagyatyja – családjuk első kalligráfusa – ültetett fiatalkorában, pár lépésnyire a szökőkúttól. Képes volt órákig elüldögélni a tövében az oázis-illatú éjszaka neszeit hallgatván, miközben képzeletbeli arabeszkekkel rajzolta tele az égboltozatot.

Egy különösen fárasztó nap után elbóbiskolt a fa alatt, és csodálatos álmod látott. Álmában egy ellentmondást nem tűrő hang megparancsolta, hogy kerekedjék föl, és utazzon el Kairóba, ahol mesés kincsre fog bukkanni. Ébredés után többé már nem tudott szabadulni különös álma emlékeitől. Minduntalan hallani vélte a parancsoló hangot. Ezt visszhangozták a szűk utcák labirintusai, ezt suttozta neki a szökőkút surrogó vízfüggönye, és mintha még a fügefafa levelei is erről zizegtek volna a szélben. Írás közben is csak a kincs járt az eszében.

Végül elszánta magát az ismeretlen útra. Háta mögött hagyta imádott kertjét, pergamenjeit, és nekivágott a sivatagnak. Sokáig utazott. Már maga sem tudta, hány oázist és fehéren vakító várost hagyott maga után, míg végre-valahára egy végtelennek tűnő estén megérkezett a Nílus-parti városba. Fáradtan és porosan, a hosszú utazástól elgyötörten hajtotta álomra a fejét egy városszéli karavánszerájban.

Az éjszaka közepén azonban érdes hangú katonák verték fel álmából, és a város bírāja elé vezették. A palotában tudta meg csak, hogy álmában kifecsegte utazásának célját, és a kincs híre eljutott az örökösen gyanakvó bíró fülébe.

Remegő inakkal és rémülettől kikerekedett szemmel állott a kádi előtt. Mivel becsületes ember volt, tudta, hogy az igazat kell mondania, de azt is sejtette okos lévén, hogy senki sem fog hinni neki. Mégis akadozó, reszkető hangon nekikezdett, és töviről hegyire elmesélt mindent. Miközben beszélt, a kádi elgondolkozva vakargatta szakállát, és szúrós szemével majdhogy át nem dőfte a kimerült és megszeppent perzsát. A történet végét hosszú, hitetlen csend követte, majd a kádi harsányan fölnevetett. Sokáig kacagott, hatalmas pocakja liszteszsákként remegett kaftánja alatt.

– Ó, te hiszékeny és oktalan perzsa! – rivallt rá végül gúnyosan. – Én háromszor álmodtam meg itt Kairóban ezt a hangot. Mindannyiszor azt parancsolta nekem, hogy azonnal menjek Bagdadba, oda, ahonnan te jöttél, oktondi féreg, mert ott csodálatos kincsre fogok találni. Még a részleteket is elárulta. Azt mondta, hogy egy régi ház kertjében fogok rábukkanni, egy öreg fügefafa tövében. Én azonban soha nem hittem az együgyű álmokban, mert Allah nevére, minden álom valótlan, és csak arra jó, hogy az ember józan eszét megzavarja. Te se higgy hát bennük! – fenyegette meg párnás ujjával a kalligráfust a jelenlévők helyeslése közepette.

– Látod, csak bajt hozott rád... Most pedig menj békében haza, és verd ki a fejedből ezt az oktalanságot! – és azzal egyetlen intéssel elbocsátotta a hálálkodó embert.

Hazafelé a kalligráfust kegyetlen rablók támadták meg a sivatagban. Több sebből is vérezve, csodával határos módon menekült meg. Egy kereskedőből álló karaván bukkant a homokdűnék között mozdulatlanul heverő férfira. Előbb ott akarták hagyni, mivel azt hitték, hogy már nem él. Aztán az egyik kereskedő a véres rongyokba burkolt test mellett homokba rajzolt szavakra lett figyelmes: „Megvan a kincs” – betűzte ki az elmosódó mondatot.

– Nézzétek csak – hívta a társait –, ezt nemrég írhatta le a sivatag változó porába, talán van még benne egy szemernyi élet. Vigyük magunkkal a legközelebbi oázisig...

A pórul járt perzsának hetekbe tellett, míg annyira összeszedte magát, hogy hazaindulhasson. A sok szenvedés eltorzította arcát, de ő ezzel mit sem törődött, hiszen a kádi szavaiból rájött, még ott Kairóban, hogy a csodálatos kincs bagdadi kertjében, öreg fügefájának gyökerei között rejtőzik.

Örömét nehezen palástolva, türelmetlenségtől reszketve érkezett meg Bagdadba. Azonnal a házához sietett. Kertészei kimért udvariassággal fogadták, ahogy az idegeneket szokás. Akadozó nyelvvel beszélt el viszontagságait. Azok először hitetlenkedve bámultak rá, ugyanis a városban az a hír terjedt el róla, hogy a sivatagban lelte halálát. Aztán az arcuk lassan földerült, ahogy fokozatosan fölfedezték a szenvedés és nélkülözés ráncai mögül földereggő ismerős és szeretett vonásokat.

– Képzeld csak – magyarázta később az egyik –, fényes nappal rablók törtek be ide. Szerencsére a házból nem vittek el semmit, csak a kertedből cipeltek ki egy ládát. A kádi azóta is utánuk nyomoztat, de már biztosan árkon-bokron túljutottak – legyintett a szolga, majd a kertbe vezette a sápadt kalligráfust, és megmutatta neki a kiszáradt fügefát.